

Bijlage 1: inbreng van de Koepel Zorg en Welzijn van de RMDO behorend bij de Zienswijze RMDO op Visie Wonen, Zorg, Welzijn & Voorzieningen

Opdracht 1:

Het uitvoeringsprogramma (blz.23) bestaat uit 3 ambities met elk een aantal actiepunten. In totaal 24. Welke 3 actiepunten zouden voor jou prioriteit moeten hebben en waarom?

Opdracht 1: Actiepunten waar ik de voorkeur aan geef zijn: Actiepunt ambitie 1 nr. 2 :We hebben een sterke afstemming binnen het ruimtelijke en sociale domein in de gemeente. Dit omdat die twee zaken onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Als je iets in het Sociaal Domein wil realiseren zal je daar de ruimte voor nodig hebben.

Actiepunt nr. 3: We werken samen met Woongood Zeeuws-Vlaanderen en Zorgsaam op het gebied van vastgoed. Het zijn de twee grote spelers in Zeeuws-Vlaanderen op dit aandachtsveld. Woongood wat betreft de bouw en Zorgsaam met de kennis van de oudere mens en beschikbaar personeel.

Actiepunt nr. 9: We werken via integrale gebiedsontwikkelingen aan sterke zorgwijken in de grotere kernen. Dit omdat hier op korte termijn grote noodzaak aan is. Helaas lijkt dit gezien de recente ontwikkelingen wat betreft de samenwerking en beschikbare financiën mijn inziens dat de zorgwijken in verschillende kernen onder druk staan. Dan liever minder en van goede kwaliteit.

Actiepunt 1: zelfredzaamheid met hulp vanuit sociale netwerken (die waarschijnlijk nog moeten worden opgezet).

Actiepunt 3: voorwaarde voor toegankelijke zorg.

Actiepunt 6: sociale verbinding wordt steeds belangrijker door krimp zorgpersoneel.

Ik vond het heel moeilijk om er 3 te kiezen omdat sommige toch ook met elkaar te maken hebben.

Actiepunt ambitie 1, punt 3: We houden zicht op de capaciteit binnen de 1e lijns zorg.

Gezien de vergrijzing in de gemeente, lijkt mij dit een belangrijk punt om op in te spelen. Vacatures in de 1e lijn worden steeds moeilijker opgevuld, terwijl het juist heel essentieel is om deze zorg te behouden. Zonder goede 1e lijns zorg is er nog meer leegloop wat weer leidt tot nog minder leefbaarheid in de regio.

Actiepunt ambitie 2, punt 8: Herzien van mantelzorgbeleid.

Zonder mantelzorgers kan de huidige zorg niet blijven bestaan. Steeds meer mensen in de gemeente zijn ook mantelzorger, naast hun eigen gezin en werk. Het lijkt mij zinvol om deze groep mensen te ondersteunen.

We krijgen steeds meer mensen die 'zorg' nodig hebben die zo lang mogelijk thuis blijven wonen.

Maar aan de andere kant, hebben heel veel inwoners ook geen mantelzorg hier in de omgeving wonen.

Deze mensen vallen vaak tussen wal en schip.

Actiepunt ambitie 2, punt 1: We versterken de samenwerking met andere gemeente in Zeeuws-Vlaanderen. Het lijkt mij belangrijk om een sterke samenwerking te hebben tussen de 3 gemeenten in Zeeuws-Vlaanderen. Wanneer je de krachten kunt bundelen, bereik je meer en zo dient er voor bepaalde vraagstukken niet meermaals hetzelfde wiel uitgevonden te worden.

De drie prio actiepunten:

- 1. AMBITIE 1; Actiepunt 2** "We hebben een sterke afstemming binnen het ruimtelijke en sociale domein in de gemeente". Het sociale domein weet waar de (zorg)behoefte liggen van burgers en kan meedenken hoe die behoeftes ruimtelijk kunnen worden vertaald. Slim inrichten van openbare ruimtes waar mensen als vanzelfsprekend naar toe gaan, op een bankje gaan zitten, laagdrempelig ontmoeten, voorkomt eenzaamheid. Dementiecircles in het centrum en zorglocaties inbouwen, maakt dat mensen langer alleen op pad kunnen gaan. Volkstuinen in de nabijheid van scholen met een tuin voor leerlingen. Samen voedsel verbouwen, oogsten en meenemen naar huis past bij een landelijke regio en draagt ook bij aan bewustwording en gezonde voeding. Wanneer de openbare ruimte wordt ingericht op elkaar ontmoeten, uitnodigend en veilig (3-30-300 regel) wordt ervaren,

gaan mensen sneller erop uit en dat draagt bij aan het verbeteren of in stand houden van de zelfredzaamheid.

- Voor de bewoners van de Okkernoot zou dit ook veiligheid betekenen en langer in hun bekende omgeving kunnen wonen en zelfstandig functioneren als zoiets in Schoondijke te realiseren zou zijn

2. **AMBITIE 2; Actiepunt 4**

“We bouwen verzorgings- en verpleeghuizen om tot zorggeschikte woningen/ zorgwijken”. Pleidooi voor behoud van het aantal verpleeghuisplaatsen. Dat betekent al krimp als je ziet hoeveel ouderen en dus ook ouderenzorg in de nabije toekomst nodig is. Er zullen altijd mensen zijn die in de eindfase van hun leven aangewezen zijn op 24 uren verpleeghuis zorg. Gezien de opdracht om de zorg betaalbaar, beschikbaar en kwalitatief te houden, is het noodzakelijk om zorg te clusteren.

Reistijd voor professional moet minimaal zijn. Daarom deze actie als een prio benoemt. Let wel, maak een mix bij het clusteren, zorg behoeftige, vitale ouderen maar ook jongeren en jonge gezinnen. Organiseer een laagdrempelige mantelzorg: beter een goede buur dan een verre vriend.

- Voor de Okkernoot zou dit kunnen betekenen dat wij bijv. tafeltje dekje kunnen verzorgen; soort dagbesteding koppelen, denk aan eenzaamheid.

Priklocatie, huisarts locatie. Laten we het dorp leefbaar houden.

3. **AMBITIE 3; Actiepunt 4:**

Instrument brancheregelingen onderzoeken voor de zorg. In een dunbevolkte regio liggen voorzieningen snel onder druk. Wanneer de voorziening weg is, komt die niet meer terug. Voor de leefbaarheid is het belangrijk dat het voorzieningen niveau op peil blijft.

- Wat kunnen wij als Okkernoot betekenen om een bepaalde voorziening op peil te maken of te houden; het is wel goed om ook gebruik te kunnen maken, maar wat kunnen wij aan de maatschappij bieden, laat ons samen goed nadenken om ook een steentje bij te dragen aan de maatschappij dan enkel van de maatschappij iets te vragen.

Zelfredzaamheid, sociale verbinding en een eenduidige visie van stakeholders op wonen en zorg.

Stakeholders zouden meer kunnen doen in het begeleiden van de inwoner(s) bij het traject om te komen tot passende oplossingen. Nu bieden we vooral aan, of ondersteunen we initiatieven maar ik denk dat de inwoners geholpen zouden zijn als ze begeleiding zouden krijgen om wegwijs te maken in alle mogelijkheden. Nu kan het inwoners moeite kosten om dit zelf te doen waardoor ze kunnen afhaken.

4. Ambitie 1 actiepunt 6: ondersteunen van initiatieven voor sociale verbinding. Volgens mij heeft dat tot gevolg dat mensen ook meer naar elkaar gaan omkijken, en dat de zelfredzaamheid groter wordt.
5. Ambitie 1 actiepunt 9: de zorgwijken
6. Ambitie 3 actiepunt 1 samenwerking met andere gemeenten

Opdracht 2:

Wij hebben zelf een top 3 samengesteld en hierover open vragen geformuleerd. Aan jullie de vraag om deze naar eigen inzicht e/o omstandigheden zo concreet mogelijk te beantwoorden.

2.a Actiepunt: Pag. 23 punt 9:

We werken via de integrale gebiedsontwikkelingen aan sterke zorgwijken in grote kernen. Wat vinden jullie van deze uitwerking?

2.b Actiepunt: Pag. 22 punt 1:

We stimuleren de zelfredzaamheid van bewoners in de gemeente

Hoe ervaren jullie dit nu in de praktijk en hoe zie je dat voor je in de toekomst?

2.c Actiepunt: Pag. 23 punt 1:

Kennis over wonen, zorg en welzijn delen we breed met de inwoners.

Wat kunnen jullie zelf hieraan bijdragen en wat zijn belangrijke ontwikkelingen e/o aandachts- gebieden hierin?

2A: Een mooi streven maar denk dat dit als je alle partijen wil informeren en erbij betrekken een lange weg te gaan is. Gezien de demografische samenstelling is enige haast geboden en zal het verstandig zijn tot alleen de gebieden/woningen erbij betrekken die recht doen aan zorgwijken in grote kernen. Dus kijken naar nu al op korte termijn beschikbare kansen. Gronden gebouwen die er nu al staan als startpunt gebruiken die nu in beheer van Zorgzaam en de Gemeente zijn. Liever minder van goed kwaliteit dan eindeloos alle kansen bekijken. Hierbij zijn Oostburg en Breskens de meest geschikte plaatsen. Aansluiten bij permanente 24 uren zorg.

Goede uitgangspunten, maar realistisch? Zie ontwikkelingen in IJzendijke.

Punt is duidelijk omschreven. Al heb ik persoonlijk nog wel wat vraagtekens hoe ze de verpleeghuiszorg in een zorgwijk willen plaatsen. Ik hoop dat er onder de bewoners van een zorgwijk ook de drive ontstaat om voor 'elkaar te zorgen'. Het is dan belangrijk om een goede mix te hebben tussen mensen die zorg nodig hebben, en mensen die evt kunnen ondersteunen.

Dit actiepunt 9 is een finetuning van actiepunt 2. Punt 9 is gericht op ouderen. Punt 2 heeft ook nodig aandacht voor andere doelgroepen die aandacht nodig hebben. Aan de slag met punt 9 is noodzakelijk. De vergrijzing komt eraan en niets doen kost veel geld. Het is moeilijk om dat objectief in kaart te brengen en daardoor wordt er geen prijskaartje aan het niet veranderen geplakt. Masterplan in Oostburg is een ambitieus plan. Vitaal West is een logisch gevolg van wat er op ons afkomt. De argumenten voor de plannen zijn goed onderbouwd.

- Laat de gemeente en de ouderenzorg en andere sectoren (de Okkernoot) samenwerken,
- dagbesteding in verpleeghuizen: bijvoorbeeld in de kantine;
- het restaurant laten runnen als dagbesteding dit is voor iedereen zinvol

Goed maar zorg dat gebiedsontwikkeling en zorgwijken hand in hand blijven gaan!

Ik vind dit zeker een mooie ambitie, maar als ik kijk naar de ontwikkelingen rondom het Masterplan Oostburg, dan heb ik een sterk vermoeden dat het nog heel lang gaat duren vooraleer een iets van deze ambitie gerealiseerd wordt.

2B: Mijn ervaring in de praktijk is dat nu al oudere mensen 60+ voor nu oudere ouders zorgen en mantelzorg verlenen in de buurt waar ze wonen. De middengroep is ook zwaar belast met de combinatie van werk en kinderen en vaak ook zorg voor ouders. Uit onderzoek is gebleken dat de Zeeuw terughoudend is met het vragen van zorg, dus de zelfredzaamheid heeft wel het maximum bereikt. Denk niet dat nog meer vragen van de burger realistisch is. Voor de toekomst zal de overheid de zorg meer prioriteit moeten geven. Ben op een enkeling na nog weinig mensen tegengekomen die niet op de een of andere manier mantelzorg verlenen. Meer vragen van de burger is niet realistisch.

Daarvoor moeten goede voorwaarden worden geschapen door de gemeente, dat gebeurt nu onvoldoende.

Tegenwoordig heerst er toch een grote 'ik' mentaliteit. Mensen hebben het naar eigen zeggen druk met werk en gezin en denken dat ze alles zelf moeten doen. Daarom is het ook belangrijk om bijv. mantelzorgers goed te ondersteunen, zodat ze het vol blijven houden. Wanneer ze hulp aanvragen duurt het enorm lang voordat er daadwerkelijk hulp ingeschakeld wordt, wat vooral veel negativiteit met zich meebrengt. Mensen voelen zich dan niet geholpen en hebben het gevoel er 'alleen' voor te staan. Persoonlijk gezien vrees ik dat dit in de toekomst niet veel zal verbeteren. Al is het wel belangrijk dat hier een kantelpunt in komt.

De gemeente mag rolstoelvriendelijker worden. De toegankelijkheid is toch nog ver te zoeken.

Ik ervaar op dat vlak heel weinig prioriteit vanuit de gemeente. Het feit dat 2 sociaal makelaars vervangen worden door 1, is daar een concreet voorbeeld van. Ik denk dat we niet uit het oog moeten verliezen, dan mensen op een gegeven moment afhankelijk worden. Ik ben niet zo'n voorstander van die zelfredzaamheid steeds blijven stimuleren. Er zijn in onze gemeente veel situaties waar juist meer zorg nodig is dan wat er gegeven wordt.

2C: Wat ik hieraan kan doen is luisteren naar mensen die in mijn netwerk aanwezig zijn en kennis en kunde delen. Op zoek gaan/ of mensen door verwijzen naar instanties die mensen verder kunnen helpen. Belangrijke ontwikkelingen hierin zijn het meer onder de aandacht brengen op allerlei websites. Wel vindt ik dat heel veel organisaties op allerlei gebied hierin actief zijn en een bundeling van verenigingen meer overzicht biedt.

Mooie doelstellingen, maar ... ouderen bezoeken geen website van de gemeente en tot nu toe verloopt de communicatie vanuit de gemeente bar slecht (daar hebben we zelf vaak genoeg over aan de bel getrokken). Dat zal dan een verbeterpunt zijn dat hoog op de prioriteitenlijst moet komen.

- Proberen om zulke begrippen in duidelijke taal uit te leggen, zodat het voor iedereen begrijpelijk is.
- Een vast aanspreekpunt.
- Betere samenwerking tussen gemeente/huisarts/thuiszorg. Uitgaan van elkaars expertise en niet allemaal hetzelfde gesprek voeren.
- Tegenwoordig wordt er veel gedeeld via social media. Ik denk dat je hier als gemeente ook in mee moet richting de jongere generatie.

in het visiedocument wordt heel veel vakjargon gebruikt. Er wordt ook heel veel uitgelegd. Tussen de regels door moet je de visie en ambities als het ware zoeken: door de bomen wordt het bos niet meer gezien. Zo moet het dus niet.

Kennis over wonen, zorg en welzijn moet op een begrijpelijke manier overgebracht worden. B1 = Jip & Janneke taal gebruiken bij brieven, folders en documenten.

Voorlichtingsfilmpjes plaatsen op Samen Sluis (het digitale dorpsplein van Sluis). Laat jongeren meedenken, prijsvraag voor de beste voorlichtingsfilm/animatie over onderwerp X. Jongeren praten erover met hun ouders, opa's en oma's en spelenderwijs wordt informatie breed verspreid.

- *Ook bij de Zorgkantoren en de Branche vereniging vragen ze B1 (Jip & Janneke Taal)*

ZorgSaam doet dit middels bewoners bijeenkomsten, via open dagen maar zeker ook via het Zorg-adviespunt (ZAP) waar mensen dagelijks met vragen over zorg en welzijn terecht kunnen.

Zoals jullie weten, is mijn aandachtsgebied dementie. De gemeente weet dat ook. Dus ik zou zeggen: nodig mij uit om trainingen te geven, te beginnen met de medewerkers van de gemeente zelf. In Hulst is een medewerker aangenomen in het kader van dementievriendelijke gemeente. Zij hebben mij al uitgenodigd om in het najaar daar trainingen te gaan geven, wat ik met plezier ga doen. Een beetje gelijkaardig verhaal als het gaat over eenzaamheid wat al jaren het speerpunt is bij JOTA.

Opdracht 3:

Heb je nog ideeën, ontwikkelingen of aandachtsgebieden die een bijdrage kunnen leveren voor onze zienswijze naar de gemeente en die je niet eerder in de conceptvisie hebt kunnen lezen of in bovenstaande antwoorden hebt kunnen benoemen?

De gemeente moet bij "Elke Regio Telt" de nadruk blijven leggen omtrent de urgentie van het realiseren van zorgwijken in West- Zeeuws Vlaanderen. Tot nu toe is een bedrag toegekend voor het realiseren van Gezondheidsdorp Oostburg, maar hier mag het niet bij blijven. < Zie laatste Nieuwsbrief "Elke Regio Telt".

Hofjes bouwen met gemeenschappelijke ruimte waar jong en oud kunnen samenwonen.

Ik denk dat we met zijn allen toch goed moeten nadenken hoe we de 'jongere' generatie hier in de regio houden.

Het is voor starters steeds moeilijker om een huis te kopen/huren en er vallen steeds meer faciliteiten weg. Daarnaast weet ik dat het toerisme een grote drijfveer is voor de gemeente, maar niet alles mag ten koste gaan daarvan.

En met al die toeristen die hier verblijven is een gezond en goed bereikbaar ziekenhuis geen overbodige luxe.

Algemeen

Het visiedocument is een onderdeel van het integrale woonbeleid. Het accent ligt hierdoor vooral op de combinatie wonen en zorg. Welzijn en voorzieningen worden genoemd maar niet in ambities vertaald zoals dat bij wonen is gebeurd.

Noodzaak van visie

Er wordt goed onderbouwd waarom de visie nodig is. Sluis heeft te maken met krimp en (dubbele) vergrijzing bijgevolg krimpende beroepsbevolking en toename van zorgbehoefte gericht op ouderen. Gemeente Sluis heeft een wettelijke taak voor het inkopen en uitvoeren

Bij de invulling van het gezondheidscentrum ontbreekt nog steeds de afdeling "Dagbehandeling". Deze afdeling is een voorwaarde voor een Gezondheidsdorp met Zorgwijk en centrum waar 24 uren Zorg geleverd wordt om laag complexe zorg bereikbaar te leveren.

Mijn grootste opmerking bij dit stuk, is dat het een theoretisch stuk is, waarvan we er in de loop van de jaren al meerdere hebben zien langskomen. Ik zou willen zeggen tegen de gemeente: ga over tot de actie.

Na de nota te hebben doorgenomen, vind ik het nog niet zo eenvoudig om aan de door jullie bij gestelde vragen te voldoen. Daarom geef ik een wat meer algemene reactie.

De opstellers van de nota hebben gedegen werk geleverd. De erin verwoorde ambities zijn, zijn voor zover ik dat kan beoordelen, zo uitgewerkt, dat ze in elkaar grijpen. Er wordt een toekomstig landschap geschetst, dat me op meerdere punten nastrevenswaardig lijkt. Toch heb ik opmerkingen:

- Ze betreffen vooral de mensvisie, die aan de nota ten grondslag ligt. Er wordt gesteld, dat het die van de zelfredzame mens is. Om het economische belang van de BV Nederland vrij spel te kunnen bieden is dit mensbeeld onze samenleving onder de eerste regeringen Rutte opgedrongen. Het heeft weliswaar voor dynamiek gezorgd. Maar er is ook heel wat door beschadigd of kapot gegaan. Beroepsmatig word ik de laatste jaren (tot voor kort in de gemeente Sluis, nu in die van Hulst) te veel en te vaak geconfronteerd met mensen, die door allerlei omstandigheden niet zelfredzaam zijn en daar ook niet toe komen, teruggeworpen op zichzelf als ze zijn. Inmiddels is duidelijk geworden, dat het mensbeeld van de zelfredzame mens een duidelijke keerzijde heeft. Is het daarom niet reëler om uit te gaan van de mens als sociaal wezen? Niet, dat hier in de conceptnota helemaal geen oog voor is. Er klinkt bijvoorbeeld iets van door in wat er wordt geschreven over de zorgwijken en geclusterde woonvormen. Het komt ook naar voren in een pleiten voor inclusiviteit. Mijn punt is: waarom gaat het nu eigenlijk: om de zelfredzaamheid van de burger of om gemeenschapsvorming? Zeg niet al te snel en al te gemakkelijk: om beide. Ik mis een helder antwoord op de vraag en een uitwerking.
- Er wordt gepleit voor doorstroming van bewoners binnen het totale woningenbestand. Ik kan dit betoog goed volgen. Maar er is een vooronderstelling. Die is, dat bewoners meewerken. Vanuit de grote steden komen verhalen over min of bemiddelden, die in sociale huurwoningen blijven wonen

en daardoor voor stagnatie zorgen. En zijn ouderen vrij om in hun huisje, dat zo geschikt is voor een starter, te blijven wonen zonder dat er morele druk op hen wordt uitgeoefend?

- Ik lees met geen letter over de invloed van de toeristische sector op leven, wonen, welzijn en voorzieningen. Deze invloed is er wel degelijk. En niet maar een klein beetje. Waarom blijft dit buiten beeld? Gaat het voor de opstellers om een wereld op zich?
- Ik lees ook niets over de nodige integratie van statushouders. Moeten zij zich ook maar zien te redden?
- Er wordt op papier een beroep gedaan op de bevolking voor de implementering van de in de nota naar voren gebrachte gedachten. Blijft het bij dit papieren beroep? Of zoekt de gemeente daadwerkelijk contact met de bevolking? Zo ja, hoe? Zijn er ook andere mogelijkheden dan inspraakavonden? Ik bedoel: mogelijkheden om nog dichterbij de bevolking te komen. Misschien goed om contact te zoeken met die plaatsen, waar zich cement van de samenleving bevindt: in dorpsraden, kerken (nu in Sluis even beschikkend over zeer weinig professionele krachten), sportverenigingen, etc.?